

Hornyák Henrietta

Miskolci Egyetem Egészségügyi Kar

Jövőkép és családtervezés az egyetemisták körében

Bevezetés

Hazánkban a népességszám stabilizálásához családonként 2,4 gyermek születésére lenne szükség, ennek ellenére mindössze 1,3 gyermek születik meg (Kopp, 2008). A fiatalok egyre később vállalják első gyermeküket, és emellett elterjedőben van a „szingliség”, „kényszerszingliség” is.

Felmértük, hogy az egyetemista fiatalok jövőképében hogyan viszonyul egymáshoz a családalapítás és a karrierépítés. Kutatni kívántuk, hogy a megkérdezett fiatalok hány gyermeket szeretnének, és az első gyermeket mikorra tervezik. Vizsgáltuk a szülői minta befolyásoló hatását, valamint összehasonlítottuk nemek és szakok tekintetében a családalapítási elképzelésekre vonatkozó eredményeket.

Anyag és módszer

2011. évben a Miskolci Egyetem három karán (Egészségügyi, Gépészmérnöki és Informatikai, Bölcsészettudományi Kar) 417 hallgató vett részt a vizsgálatban. 232 lány és 185 fiú által kitöltött kérdőívet dolgoztunk fel.

Eredmények

Értékskálán fontossági sorrendet állítottak fel a megkérdezettek, melyben a „házasság”, „gyerek”, „anyagi jólét”, „diploma megszerzése”, „biztos munkahely” és „stabil párkapcsolat” dimenziói szerepeltek. Az egyetemisták többségének a diploma megszerzése mellett a stabil párkapcsolat a legfontosabb - megelőzve az összes többi dimenziót. Mindkét nem vonatkozásában a házasság és gyermekvállalás áll az utolsó két helyen azzal a különbséggel, hogy a lányoknak a házasság, a fiúknál a gyermekvállalás fontosabb. Az egyetemista fiatalok átlagosan 2,1 gyermeket terveznek, mely elmarad az elvárt gyermekszámtól. A megkérdezettek édesanyjainak átlagéletkora első gyermeke születésekor 22,9 év, ezzel szemben a lányok 27, a fiúk pedig átlagosan 29 éves korukban vállalnák első gyermeküket. A családi minta meghatározó, mivel közel annyi gyermeket szeretnének a hallgatók, mint ahány gyermeket nevel az ő családjuk, csupán a három gyermeket nevelő családoknál észlelhető jelentős eltérés: a mintában szereplő 7,1 %-kal szemben csak 1,8 % követné a családi tradíciót. Rangkorrelációs statisztikai számítást végeztünk, melynek eredményei azt tükrözik, hogy legtávolabb a fiúk és lányok tervei állnak egymástól, itt a legalacsonyabb az együttható értéke ($r=0,935$). Legközelebb a bölcsész és gépész fiatalok jövőképe áll egymáshoz, az értékrangsoraik közötti összefüggés szoros ($r=0,988$).

A kutatási eredményeink alátámasztják azt a napjainkban jellemző tendenciát, hogy a családalapításra vonatkozó terveket háttérbe szorítja a karrierépítés fontossága.

Következtetés

Kutatásunk eredményei kapcsán csatlakozunk Kopp Mária által alapított „Három királyfi három királylány” mozgalomhoz, melynek célkitűzése, hogy a felsőfokú végzettséget szerző fiatalok a biológiai és pszichológiai szempontból ideális életkorban vállalhassanak gyermeket. Számukra rugalmas óra- és vizsgarend kialakítása, ingyenes oktatás, „fecskeházak”, „mini bölcsődék, óvodák” kialakítása és baba-mama helyiségek az egyetem több pontján.

A felsőoktatás családbarát környezetének kialakítása növelhetné a leendő értelmiség gyermekvállalási kedvét.

Témavezető: Dr. Kiss-Tóth Emőke főiskolai tanár